

საქართველოს სტანდარტი

სსკ: 13.100

შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის მენეჯმენტი -
უსაფრთხო მუშაობის ზოგადი სახელმძღვანელო მითითებები
COVID-19-ის პანდემიის დროს

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

საინფორმაციო მონაცემები

1 შემოტანილია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტის მიერ.

განხილულია სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის, ტკ 2 „მენეჯმენტი და შესაბამისობის შეფასება“, მიერ.

2 მიღებულია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის 2021 წლის 28 სექტემბრის №57 განკარგულებით სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის, ტკ 2 „მენეჯმენტი და შესაბამისობის შეფასება“, გადაწყვეტილების საფუძველზე.

3 წინამდებარე სტანდარტი წარმოადგენს სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ისო-ს) სტანდარტის, სსტ ისო/პას 45005:2020 – „შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის მენეჯმენტი - უსაფრთხო მუშაობის ზოგადი სახელმძღვანელო მითითებები COVID-19-ის პანდემიის დროს“, იდენტურ თარგმანს.

4 პირველად

5 რეგისტრირებულია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს საქართველოს სტანდარტების რეესტრში 2021 წლის 28 სექტემბერი №268-1.1-00432

II

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

სარჩევი

წინასიტყვაობა	V
შესავალი	VI
1 გამოყენების სფერო	1
2 ნორმატიული მითითებები	2
3 ტერმინები და განმარტებები	2
4 რისკების დაგეგმვა და შეფასება	6
4.1 ორგანიზაციის კონტექსტის გაგება	6
4.2 ლიდერობა და მუშაკების მონაწილეობა	8
4.3 ზოგადი დაგეგმვა	10
4.4 სამუშაო ადგილები	12
4.4.1 ფიზიკური სამუშაო ადგილები	12
4.4.2 სახლიდან მუშაობა	15
4.4.3 სხვის სახლში მუშაობა	16
4.4.4 მრავალ ან მობილურ სამუშაო ადგილზე მუშაობა	18
4.5 ფუნქციები	19
4.6 საქმიანობა	21
4.7 საგანგებო სიტუაციისათვის მზადყოფნა და რეაგირება	22
4.8 შეზღუდვებში ცვლილებების დაგეგმვა	23
5 COVID-19-ის საეჭვო ან დადასტურებული შემთხვევები	25
5.1 ზოგადი	25
5.2 დაავადების მართვა ფიზიკურ სამუშაო ადგილზე	25
5.3 სახლში ან მობილურ პირობებში მყოფი მუშაკების დაავადების მართვა	27
5.4 ტესტირება, კონტაქტის მოკვლევა და კარანტინი	28
6 ფსიქოლოგიური ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა	29
7 ინკლუზიურობა	31
8 რესურსები	32
9 ურთიერთობები	33
9.1 ზოგადი	33
9.2 სამუშაო ადგილზე პირველად შესვლა	35
9.3 მუდმივი ურთიერთობა	36
10 ჰიგიენა	37
11 პერსონალური დამცავი აღჭურვილობის, ნიღბებისა და სახის საფარების გამოყენება	39

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

სსტ ისო/პას 45005 : 2020/2021

12	სამუშაო პროცესი	42
12.1	ზოგადი	42
12.2	სამუშაო ადგილზე პირველად დაბრუნება	43
12.3	სამუშაო ადგილზე შესვლა და მისი დატოვება	44
12.4	სამუშაო ადგილზე და სხვადასხვა სამუშაო ადგილს შორის გადაადგილება	45
12.5	სამუშაო ზონები და სამუშაო სადგურები	46
12.6	საერთო სარგებლობის სივრცეების გამოყენება	47
12.6.1	ზოგადი	47
12.6.2	საპირფარეშოების გამოყენება	48
12.7	შეხვედრები და ვიზიტები სამუშაო ადგილზე	49
12.8	საზოგადოებასთან მუშაობა	50
12.9	სამუშაოსთან დაკავშირებული მგზავრობა	52
12.10	შეკვეთების მიღება და მიწოდება	53
13	საქმიანობის ეფექტურობის შეფასება	54
13.1	მონიტორინგი და შეფასება	54
13.2	მენეჯმენტის შემოწმება, შემთხვევები (ინციდენტები) და ანგარიშგება	55
13.2.1	ზოგადი	55
13.2.2	ანგარიშგება გარე დაინტერესებული მხარეების წინაშე	55
14	გაუმჯობესება	56
დანართი A	მოსაზრებები უსაფრთხოების დაცვის შესახებ	58
(საინფორმაციო)		
დანართი B	მოსაზრებები მისაწვდომობისა და ჩართულობის შესახებ	61
(საინფორმაციო)		
ბიბლიოგრაფია		64

IV

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია

წინასიტყვაობა

ისო (სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია) სტანდარტების ეროვნული ორგანიზაციების (ისოს წევრი კომიტეტების) მსოფლიო ფედერაციაა. საერთაშორისო სტანდარტებს, ჩვეულებრივ, ამზადებენ ისო-ს ტექნიკური კომიტეტები. ნებისმიერ წევრ ორგანიზაციას უფლება აქვს წარმოდგენილი იყოს იმ ტექნიკურ კომიტეტში, რომელიც მისთვის საინტერესო თემასთან დაკავშირებით შეიქმნა. საერთაშორისო სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები ისო-სთან შეთანხმებით ასევე მონაწილეობენ ამ საქმიანობაში. ისო მჭიდროდ თანამშრომლობს საერთაშორისო ელექტროტექნიკურ კომისიასთან (იეკ) ელექტროტექნიკური სტანდარტიზაციის ყველა საკითხთან დაკავშირებით.

წინამდებარე დოკუმენტის მომზადებისთვის გამოყენებული, აგრეთვე მისი შემდგომი გამოყენებისათვის გამიზნული პროცედურები აღწერილია ისო/იეკ-ის დირექტივების ნაწილ 1-ში. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ისო-ს სხვადასხვა ტიპის დოკუმენტებისთვის საჭირო დამტკიცების განსხვავებული კრიტერიუმები. წინამდებარე დოკუმენტი შეიმუშავეს ისო/იეკ-ის დირექტივების (ნაწილი 2) სარედაქციო წესების შესაბამისად (იხილეთ, www.iso.org/directives).

აღსანიშნავია, რომ შესაძლოა წინამდებარე დოკუმენტის რომელიმე ნაწილის მიმართ მოქმედებდეს საპატენტო უფლებები. ისო არ არის პასუხისმგებელი რაიმე ან ყველა ასეთი საპატენტო უფლების იდენტიფიკაციაზე. წინამდებარე დოკუმენტის შემუშავებისას დადგენილი დეტალები საპატენტო უფლებების შესახებ მოცემული იქნება შესავალ ნაწილში ან/და ისო-ს მიერ საპატენტო დეკლარაციების სიაში (იხილეთ, www.iso.org/patents).

წინამდებარე დოკუმენტში გამოყენებული ნებისმიერი სავაჭრო დასახელება მოცემულია მომხმარებლებისთვის ინფორმაციის მოსახერხებლად მიწოდების მიზნით და არ არის მისი მხარდამჭერი.

სტანდარტების ნებაყოფლობითი ბუნების განმარტების, ისო-ს სპეციალური ტერმინებისა და შესაბამისობის შეფასებასთან დაკავშირებული ფრაზების მნიშვნელობების, აგრეთვე ისო-ს მიერ მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის (ვმო) ტექნიკური ბარიერების (ტბტ) პრინციპების დაცვის შესახებ ინფორმაციის გასაცნობად იხილეთ www.iso.org/iso/foreword.html.

წინამდებარე დოკუმენტი მოამზადა ტექნიკურმა კომიტეტმა - ისო/ტკ 283, შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის მენეჯმენტი.

წინამდებარე დოკუმენტთან დაკავშირებული ნებისმიერი გამოხმაურება ან შეკითხვები უნდა გაიგზავნოს მომხმარებლისათვის შესაბამის სტანდარტების ეროვნულ ორგანოში. ამ ორგანოთა სრული სიის ნახვა შესაძლებელია www.iso.org/members.html - ზე.

შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტი რეაგირებაა COVID-19-ის პანდემიასა და მომატებულ რისკზე, რომელსაც უქმნის ეს დაავადება ნებისმიერ გარემოში, მათ შორის, სახლში ან მობილურ გარემოში მომუშავე ადამიანების, ფიზიკურად სამუშაო ადგილზე მყოფი მუშაკებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჯანმრთელობას, უსაფრთხოებასა და კეთილდღეობას.

მთავრობებმა, მარეგულირებლებმა და სხვა პროფესიულმა ორგანოებმა, მსოფლიოს მასშტაბით გამოაქვეყნეს ინსტრუქციები COVID-19-ის პანდემიის პერიოდში უსაფრთხო მუშაობის შესახებ. წინამდებარე დოკუმენტში წარმოდგენილია სახლემძღვანელო მითითებების ერთიანი ზოგადი ნაკრები, რომელიც ავსებს ამ ინფორმაციას და მხარს უჭერს პრინციპებს, რომელთა თანახმად:

- განხორციელებულია ან განხორციელდება COVID-19-ით გამოწვეული რისკების მართვის გონივრული ღონისძიებები მუშაკებისა და სხვა შესაბამისი დაინტერესებული მხარეების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დასაცავად;

- მუშაკებს არ უნდა დაევალოთ მუშაობა, თუ ეს ღონისძიებები არ არის განხორციელებული.

ინსტრუქცია მოიცავს პრაქტიკულ რეკომენდაციებს ორგანიზაციებისა და მუშაკებისთვის იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოხდეს ამ რისკების მართვა. იგი გამოსადეგია როგორც ორგანიზაციებისთვის, რომლებიც აახლებენ მუშაობას, ასევე მათთვის, რომლებსაც არ შეუწყვეტიათ მუშაობა პანდემიის განმავლობაში, ასევე ისეთებისთვის, რომლებიც იწყებენ მუშაობას.

ინსტრუქცია არის ზოგადი და შესაფერისია ორგანიზაციებისთვის, მიუხედავად ბიზნესის ხასიათისა, მომსახურების გაწევისა, სიდიდისა თუ სირთულისა. იგი ითვალისწინებს იმ ფაქტს, რომ უფრო მცირე ზომის ორგანიზაციებს არ გააჩნიათ სპეციალური დეპარტამენტები ისეთი ფუნქციებისთვის, როგორებიც არის, შრომის უსაფრთხოება და ჯანმრთელობა (OH&S), საწარმოო ნაგებობების მენეჯმენტი ან ადამიანური რესურსები. კონკრეტულ ფუნქციებთან დაკავშირებით უფრო დეტალური ინფორმაციის მიღება შესაძლებელია პროფესიული ორგანოებისგან და ეროვნული თუ საერთაშორისო სტანდარტების დიდი მრავალფეროვნებისგან.

წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ინსტრუქციის დანერგვით ორგანიზაციას შეეძლება:

- a) ეფექტურად იმოქმედოს მუშაკებისა და სხვა შესაბამისი დაინტერესებული მხარეების COVID-19-თან დაკავშირებული რისკებისგან დასაცავად;

VI

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

b) დაამტკიცოს, რომ იგი ცდილობს გადაჭრას COVID-19-თან დაკავშირებული რისკები სისტემური მიდგომის გამოყენებით;

c) დანერგოს გარემო, რომელიც შესაძლებელს გახდის ცვალებად ვითარებასთან ეფექტურ და დროულ შეგუებას.

ორგანიზაციებს, რომლებიც იყენებენ ისო 45001-ს, თავიანთი OH&S-ის მენეჯმენტის სისტემის ინფორმირების მიზნით შეუძლიათ წინამდებარე დოკუმენტის გამოყენება შესაბამისი თავების დაკავშირებით ციკლთან - “დაგეგმე-გააკეთე-შეამოწმე-იმოქმედე (Plan-Do-Check-Act (PCDA))”, როგორც ეს ქვემოთ არის წარმოდგენილი. სისტემური მიდგომის გამოყენება ხელს უწყობს რესურსებისა და ძალისხმევის კოორდინაციას, რაც მნიშვნელოვანია COVID-19-ის მართვისას.

- დაგეგმე: დაგეგმე, რა უნდა გაკეთდეს იმისათვის, რომ ორგანიზაციამ უსაფრთხოდ იმუშაოს (იხილეთ მე-4-დან მე-8 თავამდე).

- გააკეთე: გააკეთე, რისი გაკეთებაც დაგეგმა ორგანიზაციამ (იხილეთ მე-9-დან მე-12 თავამდე).

- შეამოწმე: შეამოწმე, თუ რამდენად კარგად მუშაობს ის (იხილეთ მე-13 თავი).

- იმოქმედე: გადაჭერი პრობლემები და ეძებე გზები იმისათვის, რომ უფრო ეფექტური გახადო ის, რასაც აკეთებს ორგანიზაცია (იხილეთ, მე-14 თავი).

წინამდებარე დოკუმენტი არ წარმოადგენს რეკომენდაციების ერთადერთ ნაბიჯ-ნაბიჯ გაწერილ ნაკრებს. იგი არის ჩარჩო, რომელშიც ზემოთ მოცემული PCDA- ციკლი უნდა განმეორდეს, სადაც ყველა ნაწილი ყოველთვის აქტიურად უნდა განხორციელდეს იმისათვის, რომ შესაძლებელი იყოს მუდმივი უწყვეტი გაუმჯობესება და უზრუნველყოფილი იყოს ორგანიზაციის მიერ ცვლილებებზე რეაგირება პანდემიის სხვადასხვა ფაზის განმავლობაში.

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.